

А. С. Мадей

асистент

e-mail: anna_madey@ukr.net, ORCID: 0000-0002-5012-6627
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
вул. Юрія Ілленка, 36/1, м. Київ, 04119, Україна

ТИЖНЕВИК «ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ. УКРАЇНА» ЯК СОЦІАЛЬНИЙ І КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН: ТЕМАТИЧНИЙ ДІАПАЗОН ТА ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО КОНТЕНТУ

Метою статті є комплексне дослідження тематичного діапазону та змістового наповнення історико-культурного контенту української преси.

Методологія дослідження. Використання методів класифікації, типологічного аналізу, історичного та аналізу документів, порівняння, узагальнення, аналізу й синтезу, індукції, дедукції, а також контент-аналізу дало можливість усебічно вивчити предмет дослідження й досягти поставленої мети.

Результати. Досліджено тематичну палітру та систематизовано змістове наповнення історико-культурного контенту тижневика «Дзеркало тижня. Україна» (2004-2020 рр.) у контексті державотворчих процесів, суспільно-демократичного будівництва. Виокремлено принципи, на основі яких в українській пресі подано події та факти історико-культурної тематики. Проаналізовано специфіку подання історико-культурного контенту крізь призму життя й діяльності особистостей. Вивчено роль персоніфікації контенту в контексті висвітлення історичної та культурної проблематики.

Новизна. На основі вивчення тематичного діапазону та змістового наповнення українського медіапростору окреслено динаміку висвітлення історичної й культурної проблематики в різні періоди історії незалежної України.

Практичне значення. Одержані результати можуть бути використані для подальших досліджень нових підходів, принципів висвітлення в ЗМІ історичної й культурної проблематики. Це, зокрема, дасть можливість виявляти проблемні точки демократичних процесів та вектори суспільної напруги, на основі чого реально виробити варіанти стратегії державного розвитку, прогнозувати перебіг внутрішньо- та зовнішньополітичних тенденцій і коригувати механізми формування громадянського суспільства.

Ключові слова: історико-культурний контент, тематичний діапазон, змістове наповнення, медіапростір.

I. Вступ

Преса є важливим суб'єктом культурного та громадсько-політичного життя, інструментом впливу на свідомість людей, засобом формування суспільної думки. В умовах активного відродження національної ідеї, актуалізації таких понять, як історична й колективна пам'ять, для орієнтації масової свідомості потрібні інноваційні прийоми журналістики, які дали б змогу вийти за межі лише подієвого висвітлення історичної та культурної проблематики в українських ЗМІ.

Після подій Революції Гідності, у зв'язку з конфліктом з Російською Федерацією, подіями АТО/ООС роль історико-культурного контенту в українській пресі суттєво активізувалася. Матеріали історичної та культурної тематики стали вагомим механізмом у формуванні й просуванні цінностей та ідентичностей у сучасному суспільстві. Також помітно увиразнилась активна та відповідальна роль журналістів, культурних критиків, істориків, що стали головними коментаторами й лідерами думок суспільства, і не лише в Україні, а й на шпальтах світових медіа.

У статті вперше здійснено комплексний аналіз тематичного діапазону та змістового наповнення історико-культурного контенту українських медіа й окреслено динаміку висвітлення історичної та культурної проблематики в різні періоди історії незалежної України.

Історіографія питання дослідження історико-культурного контенту преси в контексті соціальних комунікацій перебуває на етапі формування. Унаслідок багаторічної «узурпації» вітчизняної науки радянською владою, партійною ідеологією окремі аспекти теми стали предметом уваги журналістикознавців, істориків, археологів, політологів та інших учених лише з другої половини 1990-х рр. З проголошенням незалежності, прийняттям Конституції України нові соціальні умови поставили якісно інші завдання перед українськими науковцями, зокрема щодо дослідження історико-культурного контенту ЗМІ.

Проблематика нашого дослідження є компонентом, відгалуженням журналістики як фаху, теоретичний фундамент якої заклали відомі вітчизняні науковці (Д. М. Прилюк, А. З. Москаленко). Сучасні українські фахівці із питань соціальних комунікацій (В. В. Різун, Т. О. Приступенко, В. Ф. Іванов та ін.) успішно продовжують розвивати напрям масово-інформаційної діяльності, вивчати правові засади діяльності ЗМІ. На особливу увагу заслуговують дослідження жанрових форм у журналістиці (В. І. Шкляр, Ю. Ф. Яриш, В. Й. Здорова та ін.), а також праці, присвячені впливу газетного тексту, його стилістичних особливостей (О. Д. Пономарів, Н. Ф. Непийвода, А. І. Мамалига та ін.) [3; 5; 6].

II. Постановка завдання та методи дослідження

Метою статті є комплексне дослідження тематичного діапазону та змістового наповнення історико-культурного контенту української преси. Для досягнення цієї мети необхідно проаналізувати матеріали історичної та культурної тематики, систематизувати змістове наповнення історико-культурного контенту (події, факти, особистості, автори).

Об'єктом дослідження є історико-культурний контент інформаційно-аналітичного тижневика «Дзеркало тижня. Україна» за 2004 р. – I пол. 2020 р. Предметом дослідження є специфіка тематичного діапазону та змістового наповнення української преси (2004 р. – I пол. 2020 р.). Хронологічні межі дослідження – 2004 р. – I пол. 2020 р. Такий вибір зумовлено необхідністю якомога повніше вивчити тематичний діапазон та змістове наповнення видання в контексті політичних і соціально-економічних перетворень. Саме на цей час припадають, зокрема, роки Помаранчевої революції, президентські вибори (три кампанії), події Євромайдану та період після Революції Гідності. Використання методів класифікації, типологічного аналізу, історичного та аналізу документів, порівняння, узагальнення, аналізу й синтезу, індукції, дедукції, а також контент-аналізу дало можливість усебічно вивчити предмет дослідження й досягти поставленої мети.

III. Результати

«Дзеркало тижня. Україна» – український інформаційно-аналітичний тижневик, одне з найвпливовіших суспільно-політичних видань в Україні. Газета була заснована у Києві в 1994 р. як російськомовне видання під назвою «Зеркало недели», але з 2002 р. виходить як російською, так і українською. Упродовж 2011–2019 рр. газета виходила під назвою «Інформаційно-аналітичний тижневик «Дзеркало тижня. Україна»». У 2001 р. створено україномовну версію сайту за адресою zn.kiev.ua, яка змінилася у квітні 2007 р. на dt.ua та в червні 2020 р. на zn.ua/ukr/.

З 2020 р. тижневик не виходить у друкованій версії й функціонує як інтернет-видання.

Аудиторія одного номеру – близько 265 000 осіб. Згідно з опитуванням 2018 р., 2/3 – це чоловіки, 1/3 – жінки. Середній вік читача – 39 років.

Порівняно з результатами опитування, проведеного «ДТ» 1997 р., читацька аудиторія помолодшала (була 44 роки). Більшість читачів має вищу освіту – 79,7%, а, отже, видання «Дзеркало тижня. Україна» можна сміливо називати інтелектуальною пресою, оскільки ця цифра суттєво відрізняється від середнього показника по Україні (12,9%). Кваліфіковані спеціалісти становлять 39% від усіх опитаних, керівники підрозділів – 20% від усіх опитаних, 5% опитаних мають свій бізнес, є керівниками підприємства – 3%. Обслуговуючий персонал і робітники становлять по 3%, пенсіонери – 8%.

Сфера діяльності аудиторії читачів розподіляється за такими напрямками: органи державної влади – 14%, виробництво – 13%, торгове посередництво – 6%, фінанси – 3%, сфера послуг – 4%, освіта – 21%, ЗМІ – 3%, охорона здоров'я – 8%, наука, культура – 15%, інше – 13% [2].

Суспільно-політична преса кожної країни відображає сутність тих перетворень, що відбуваються всередині соціуму і, відповідно, є реальним показником розвитку економіки та демократії в державі. Саме така преса має величезний вплив на свідомість та формування громадянської думки населення, адже їй довіряють як серйозному та достовірному виданню.

З 1994 р., з першого номера, і до 2020 р. «Дзеркало тижня. Україна» тримається на перших позиціях серед лідерів нечисленної політичної преси України. 26 років – великий термін для друкованого видання, не кажучи вже про суспільно-політичний щотижневик. Адже в умовах економічних криз, політичних «війн» та революцій втриматися на плаву й продовжувати своє існування, попри зміни в правлячій верхівці країни, – завдання досить важке. Однак найбільш вражаючим є той факт, що протягом усіх цих років «Дзеркало тижня. Україна» не перетворювалось на «ручне» видання того чи іншого політика, не ставало примітивною друкованою машинкою для пропаганди політичної партії чи блоку, не прогиналось під могутнім тиском керівного бомонду [4].

«Дзеркало тижня. Україна» завжди активно пропагувало ідеї демократизму та свободи слова – не лише в матеріалах політичної, соціальної тематики, а й у публікаціях історико-культурного спрямування. У 1990-х рр., коли відбувався утиск та контроль за всією інформацією, що висвітлювали ЗМІ, «ДТ» продовжувало критику щодо правлячої верхівки, нерідко протиставляло державних чиновників історичним персонажам, ставлячи в приклад мудрі рішення гетьманів, князів тощо. Звичайно, критика у 2000 р. відрізнялася від критики 2014 р. та від сучасної, статті все ж були більш стриманими, але опозиційний настрій був відчутний у цьому виданні з моменту його появи [2].

«Дзеркало тижня. Україна» подає інформацію, у тому числі історико-культурної проблематики, неупереджено, збалансовано, усебічно, максимально вичерпно. Крім цього, з дотриманням загальноприйнятих у суспільстві й журналістському середовищі етичних норм і почуттям суспільної відповідальності, що викликає особливу довіру аудиторії й дозволяє використовувати матеріали видання для підготовки та прийняття важливих рішень у царині громадсько-політичного життя [4].

До того ж автори тижневика заохочують читачів до осмислення загальнолюдських цінностей, усвідомлення значущості історико-культурного надбання свого народу людства загалом. Спрямовуючи увагу аудиторії до класичної філософської практики, європейського досвіду, історичних закономірностей, наводячи приклади із життя й діяльності конкретних персоналій, «Дзеркало тижня. Україна» тим самим просуває ідею гармонійної взаємодії влади-суспільства-індивідуума, намагається знайти шляхи вирішення проблем реальності.

Матеріали історико-культурної тематики в «ДТ» зазвичай подано в блоці «Людина». Причому ще у 2014–2015 рр., згідно з даними офіційного сайту тижневика стосовно читацької аудиторії (підрахунок проводили працівники видання), матеріали блоку «Людина» читало близько 40%. А це значить, що, зокрема, історико-культурна проблематика користується попитом в аудиторії тижневика [2].

Багато відомих політиків, науковців, спеціалістів у всіх сферах суспільного життя висловлювали прихильність до «Дзеркала тижня. Україна». Так, Володимир Здоровега, професор Львівського національного університету, зазначив: *«Коли хтось у майбутньому захоче укласти хрестоматію української аналітики кінця 90-х – початку 2000-го років, то на першому місці там будуть кращі публіцисти “Дзеркала тижня”»* [3]. Такі висловлювання підкреслюють той величезний вплив, що має цей суспільно-політичний щотижневик на громадську думку освічених людей.

Тематичне наповнення тижневика «Дзеркало тижня. Україна» досить чітко відповідає вимогам суспільно-політичного видання, тут максимально охоплено проблематику, що є суспільно важливою та актуальною. У 2004 р. – I пол. 2020 р. на сторінках тижневика «Дзеркало тижня. Україна» опубліковано 38 207 матеріалів.

Рубрика «Культура та церква» посідає третє місце за кількістю матеріалів (4705) – після рубрик «Внутрішня політика» (7899) та «Соціум» (7039). А окрему рубрику «Історія» було створено виданням лише у 2013 р. Це одна з логічних причин того, що за загальною кількістю публікацій (207) вона – серед найменш численних.

Рубрики «Культура та церква» та «Історія» охоплюють 13% публікацій видання. Проте, окрім «Культури та церкви» й «Історії», матеріали історико-культурної проблематики також зустрічаємо й у інших рубриках – всього таких 1421. Зокрема, у рубриках «Соціум» – 1109, «Персоналії» – 119, «Середовище існування» – 75, «Наука» – 38, «Освіта» – 34, «Внутрішня політика» – 34, «Зарубіжна економіка» – 12. Враховуючи кількість матеріалів рубрик «Культура та церква» та «Історія», а також публікації історико-культурної тематики в інших рубриках видання, загалом історико-культурний контент «Дзеркала тижня. Україна» становить 6333 публікації, або 16,6% загальної кількості публікацій тижневика.

За досліджуваний період у тижневику «Дзеркало тижня. Україна» було надруковано 1647 власне історичних матеріалів, що становить 26% від усього історико-культурного контенту. Публікацій на культурну тематику – 4841, а це 76,4% загальної кількості матеріалів історико-культурної проблематики.

Наповнення власне історичного контенту досить різноманітне. Це переважно такі теми: «Історичні постаті» – 139, «Репресії. Геноцид (голодомор, голокост)» – 157, «Формування української нації» – 139, «Війни» – 148, «Державний устрій» – 140, «Революції» – 140. Менше представлені такі теми: «Законодавство, право» – 66, «Історія розвитку населених пунктів» – 60, «Економіка» – 14. Крім цього, є такі теми: «Євроінтеграція» (119), «Наука, освіта» (74), «Мовне питання» (115), «Національна свідомість, пропаганда, доктрини» (128), «Пам'ятні дати» (126), «Україногенез» (82).

Культурну проблематику контенту тижневика «Дзеркало тижня. Україна» представлено п'ятьма групами публікацій. Найбільш численною є «Жанрово-видова лінія» – 3515. Найменш численна – група «Міжкультурні відносини» – 160. Також є такі групи: «Історико-архівна культурна тематика» (379), «Культурна політика» (354), «Постаті» (433).

Найбільше матеріалів історико-культурної проблематики в тижневику «Дзеркало тижня. Україна» було надруковано у 2004 – у рік Помаранчевої революції – їхня частка становить 25,7% загальної кількості публікацій. У 2005–2014 рр. кількість публікацій історико-культурної проблематики поступово скоротилася з 20,1% у 2005–2006 рр. і 21% у 2007–2008 рр. до 10,2% у 2013 р. і 9,5% у 2014 р. У 2015–2016 рр. відсоток історико-культурної проблематики почав помітно зростати: від 16,8 у 2015–2016 рр. до 21,2 у 2019 р. Після Євромайдану кількість історико-культурних публікацій зростає ще більше. Так, лише за I пол. 2020 р. їх було 19,9%.

Кількість історико-культурних публікацій найбільша під час Помаранчевої революції, а також після подій Євромайдану зі зрозумілих причин. Адже саме ці сторінки в історії нашої держави максимально активізували розвиток національної ідеї, фокусування на історії у світлі подій в

АТО/ООС, конфлікту з Росією тощо. Що ж до амплітуд зменшення кількості історико-культурних публікацій на сторінках «Дзеркала тижня. Україна» у 2005–2014 рр. і збільшення цієї кількості у 2015–2020 рр., то нами було окреслено можливі їх причини:

- редакційна політика тижневика (суб'єктивний чинник);
- особливості реалізації функції журналістики – «сторожового собаки» (соціальної критики).

Так, за часів президентського правління Віктора Ющенка, коли культурній політиці влада приділяла помітну увагу, журналісти послабили «оборонні» позиції, функція соціальної критики все більше почала займати позицію не захисту, а нейтралітету. І навпаки, під час президентства Віктора Януковича, коли журналісти усвідомили реальну загрозу для національної культури й історії, експансію російсько-радянських традицій, функція «сторожового собаки» помітно активізувалася, тижневик почав відстоювати права української національної історії та культури більш інтенсивно;

- зменшення кількості шпальт (зокрема культурної та історичної проблематики) у тижневику «Дзеркало тижня. Україна».

Видання «Дзеркало тижня. Україна» є справді серйозним і авторитетним – одним із тих, що не піддаються впливу табloidних видань та не користуються принципом «попит породжує пропозицію». Хоча тут теж працює принцип залишковості культури та історії, як і в усіх інших українських ЗМІ.

Інформаційно-аналітичний тижневик «Дзеркало тижня. Україна» – це яскравий приклад якісного видання, що подає актуальну, об'єктивну інформацію оригінально, яскраво, наближено до читача, до того ж – толерантно й водночас із неупередженою критикою подій та фактів. Специфіка подання подій та фактів історико-культурної проблематики у виданні базована на таких принципах:

1. *Аналогія з минулим та актуалізація.* У публікаціях на історико-культурну тематику журналісти видання завжди знаходять цікаві аналогії між минулим і сучасним, між діяльністю відомих історичних, культурних діячів і діями нинішньої влади тощо. За таким принципом автори й обирають теми своїх матеріалів: які аналогічні події, факти історії, історії культури є цікавими та актуальними для нашого сьогодення.

2. *Толерантність.* В інформаційно-аналітичному тижневику «Дзеркало тижня. України» події та факти історико-культурної проблематики, незважаючи на різний ступінь гостроти дискусій, подають виважено й толерантно.

3. *Об'єктивна критика.* Автори «Дзеркала тижня. Україна» при написанні матеріалів історичної та культурної тематики сміливо критикують події, факти, особистостей, намагаючись зробити це по-максимуму об'єктивно, неупереджено та справедливо. Таким чином реалізується одна із спеціальних функцій журналістики – соціальної критики.

4. *Відповідь на виклики часу.* Публікації історико-культурної тематики в «Дзеркалі тижня. Україна» подають у контексті соціальних, політичних подій. Автори тижневика ніколи не залишаються «осторожень» знакових суспільно-політичних явищ, дають відповіді на виклики часу.

5. *«Олюднення» публікацій.* У тижневику «Дзеркало тижня. Україна», у матеріалах історичної та культурної проблематики спостерігаємо тенденцію подання подій, явищ через опис людських долі, історій, фактів із життя героїв публікацій. Це робить текст емоційно забарвленим, наближеним до читача.

Також на сторінках тижневика «Дзеркало тижня. Україна» досить активно висвітлюють **життя й діяльність особистостей** – відомих українських та зарубіжних постатей історії й культури. Інформацію про них зустрічаємо й в аналітичних статтях, кореспонденціях, коментарях, есе тощо. Та найбільш повно та ґрунтовно журналісти висвітлюють життя й діяльність особистостей у жанрах інтерв'ю та портретних нарисах. За 2004 р. – I пол. 2020 р. у «Дзеркалі тижня. Україна» надруковано 433 матеріали на тему «Постаті». З них публікацій щодо історичних постатей – видатних особистостей вітчизняної та зарубіжної історії: політиків, державотворців, військових, громадських діячів тощо – 139; матеріалів, в яких ідеться про постаті культури – відомі особистості вітчизняної та зарубіжної культури: письменників, музикантів, художників тощо – 294.

Поява будь-якої персони на сторінках «Дзеркала тижня. Україна» супроводжується таким підходом журналіста до роботи над портретним матеріалом:

- висвітлення найважливішого через спостереження за поведінкою героя;
- відзначення парадоксів долі;
- залучення образних асоціацій і наочних епізодів;
- актуалізація портретного матеріалу, проведення аналогій між життям, діяльністю особистості й сучасністю.

Власне щодо авторів тижневика «Дзеркало тижня. Україна», то видання досить плідно працює в історико-культурній галузі журналістики. У ньому публікуються як штатні кореспонденти, так і журналісти з інших популярних та рейтингових всеукраїнських видань, а також науковці, письменники тощо.

Значна частина історико-культурних публікацій «Дзеркала тижня. Україна» відверто **персоналізовані**, у них, крім викладених фактів, аналізу подій, яскраво прочитується авторська позиція, ставлення, авторське «я». Читацький запит на особистісно забарвлену журналістику в умовах конкурентної боротьби між масмедіа створив можливість вибору, і публіцист відгукується на

це пропозицією власного імені. Відоме ім'я сприяє виникненню діалогу з аудиторією, а підтримання читацького інтересу спонукає засоби масової комунікації до пошуку й застосування нестандартних творчих ходів.

IV. Висновки

Під час тематичного аналізу історико-культурного контенту тижневика «Дзеркало тижня. Україна» встановлено, що висвітлення історичної та культурної проблематики перебуває в постійній кореляції відповідно до перебігу державотворчих процесів в Україні, суспільно-демократичного будівництва.

Систематизуючи змістове наповнення історико-культурного контенту (події, факти, особистості, автори) «Дзеркала тижня. Україна», констатуємо, що видання подає актуальну, об'єктивну інформацію оригінально, яскраво, наближено до читача, разом із тим – толерантно й неупереджено.

Враховуючи той статус, що його має «Дзеркало тижня. Україна» у колі освічених людей, можна зробити висновок, що це видання дійсно досить близьке до ідеалу якісної суспільно-політичної преси демократичної країни. Тижневик, висвітлюючи історико-культурну проблематику, репрезентуючи культурні цінності, відображає процес самоідентифікації народу й тим самим безпосередньо бере участь у ньому. При цьому «Дзеркало тижня. Україна» відображає всі ті зміни та події, що відбуваються в суспільстві, а також аналізує їх та робить свої висновки. Така преса має на меті розвиток країни, демократичного суспільства, особливо в світлі подій Революції Гідності. Її відносини з владою вражають, адже, попри критичні зауваження на адресу політиків на сторінках цього видання, воно користується популярністю та повагою серед усієї політичної верхівки.

У подальших наукових розвідках варто на практичному й теоретико-методологічному рівнях дослідити нові підходи, принципи висвітлення в ЗМІ історичної та культурної проблематики. Це, зокрема, дасть можливість виявляти проблемні точки демократичних процесів і вектори суспільної напруги, на основі чого реально виробити варіанти стратегії державного розвитку, прогнозувати перебіг внутрішньо- та зовнішньополітичних тенденцій, коригувати механізми формування громадянського суспільства та сприяти подальшій демократизації й гуманізації суспільства.

Список використаної літератури

1. Аналітичний звіт за результатами проведення з ініціативи Британської Ради в Україні «круглого столу»: чим живе культурна журналістика. *Британська Рада*, 2010. URL: <http://www.britishcouncil.org/uk/ukraine-press-room-media-discussion-report-ukr.pdf> (дата звернення: 01.08.2020).
2. Україна 2004–2020. *Дзеркало тижня*. URL: <https://zn.ua/> (дата звернення: 01.08.2020).
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Львів : ПАІС, 2000. 180 с.
4. Історична дискусія у ЗМІ: будувати ідентичність чи просто писати правду? *Львівський медіа-форум*. 2013. URL: <http://www.istpravda.com.ua/ukr/columns/51ac85d84c136/> (дата звернення: 01.08.2020).
5. Кузнецова Т. В. Транслявання національної культури сучасними ЗМІ: основні тенденції та перспективи. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vdpu/Soc_komun/2008_1/12.html (дата звернення: 01.08.2020).
6. Москаленко А. З. Теорія журналістики : навч. посіб. Київ : Екс. об., 2002. 334 с.
7. Семінар культурної критики та репортажу «Культура 3.0». CSM, 2014. URL: <http://issuu.com/csmart.org.ua/docs/culture-3.0> (дата звернення: 10.08.2020).

Referenses

1. Analitichnyi zvit za rezultatamy provedennia z initsiatyvy Brytanskoï Rady v Ukraini «kruh-loho stolu»: chym zhyve kulturna zhurnalistyka [Analytical report on the results of the «Round Table» initiated by the British Council in Ukraine: how cultural journalism lives]. *Brytanska Rada*, 2010. Retrieved from <http://www.britishcouncil.org/uk/ukraine-press-room-media-discussion-report-ukr.pdf> [in Ukrainian].
2. Ukraina 2004–2020 [Ukraine 2004–2020]. *Dzerkalo tyzhnia*. Retrieved from <https://zn.ua/> [in Ukrainian].
3. Zdoroveha, V. Y. (2000). Teoriia i metodyka zhurnalistyky [Theory and methods of journalistic creativity]. Lviv: PAIS [in Ukrainian].
4. Istorychna dyskusiiia u ZMI: buduvaty identychnist chy prosto pysaty pravdu? [Historical discussion in the media: to build an identity or just to write the truth?]. (2013). *Lvivskyi media-forum*. Retrieved from <http://www.istpravda.com.ua/ukr/columns/51ac85d84c136/> [in Ukrainian].
5. Kuznietsova, T. V. Transliuvannia natsionalnoi kultury suchasnymy ZMI: osnovni tendentsii ta perspektyvy [Broadcasting national culture by modern media: main trends and prospects]. Retrieved from http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vdpu/Soc_komun/2008_1/12.html [in Ukrainian].
6. Moskalenko, A. Z. (2002). Teoriia zhurnalistyky [Theory of journalism]. Kyiv: Eks. ob. [in Ukrainian].
7. Seminar kulturnoi krytyky ta reportazhu «Kultura 3.0» [Seminar of cultural criticism and reporting «Culture 3.0»]. (2014). CSM. Retrieved from <http://issuu.com/csmart.org.ua/docs/culture-3.0> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 21.09.2020.

Received 21.09.2020.

Madei A. The «Dzerkalo Tyzhnia. Ukraine» Weekly as a Social and Cultural Phenomenon: Thematic Range and Semantic Content of Historical and Cultural Information Materials

The aim of the work is a comprehensive study of the thematic range and semantic content of historical and cultural information materials of the Ukrainian press.

Research methodology. *The use of methods of classification, typological analysis, historical and document analysis, comparison, generalization, analysis and synthesis, induction, deduction, as well as content analysis made it possible to comprehensively study the subject of research and achieve this goal.*

Results. *The thematic palette and semantic content of the historical and cultural information materials of the «Dzerkalo Tyzhnia. Ukraine» (Mirror of the Week. Ukraine) weekly (2004–2020) in the context of state-building processes, social-democratic construction were researched. The article highlights the principles on the basis of which the events and facts of historical and cultural issues are presented in the Ukrainian press. The specifics of presenting historical and cultural content through the prism of life and activity of individuals are analyzed. The role of personalization of content in the context of historical and cultural issues is studied.*

Novelty. *For the first time the article outlines the dynamics of coverage of historical and cultural issues in different periods of the history of independent Ukraine on the basis of the study of the thematic range and content of the Ukrainian media space.*

Practical significance. *The results of the work can be used for further research of new approaches, principles of media coverage of historical and cultural issues. This, in particular, will make it possible to identify problem points of democratic processes and vectors of social tension, on the basis of which to really develop options for state development strategy, to predict the course of domestic and foreign policy trends and to adjust the mechanisms of civil society formation.*

Key words: *historical and cultural content, thematic range, content, media space.*

Мадей А. С. Еженедельник «Зеркало недели. Украина» как социальный и культурный феномен: тематический диапазон и содержательное наполнение историко-культурного контента

Целью статьи является комплексное исследование тематического диапазона и содержательного наполнения историко-культурного контента украинской прессы.

Методология исследования. *Использование методов классификации, типологического анализа, исторического и анализа документов, сравнения, обобщения, анализа и синтеза, индукции, дедукции, а также контент-анализа позволило всесторонне изучить предмет исследования и достичь поставленной цели.*

Результаты. *Исследована тематическая палитра и систематизировано содержательное наполнение историко-культурного контента еженедельника «Зеркало недели. Украина» (2004-2020 гг.) в контексте процессов общественно-демократического строительства. Выделены принципы, на основе которых в украинской прессе представлены события и факты историко-культурной тематики. Проанализирована специфика подачи историко-культурного контента через призму жизни и деятельности личностей. Изучена роль персонализации контента в контексте освещения исторической и культурной проблематики.*

Новизна. *На основе изучения тематического диапазона и содержательного наполнения украинского медиапространства обозначена динамика освещения исторической и культурной проблематики в разные периоды истории независимой Украины.*

Практическое значение. *Полученные результаты могут быть использованы для дальнейших исследований новых подходов, принципов освещения в СМИ исторической и культурной проблематики. Это, в частности, позволит выявлять проблемные точки демократических процессов и векторы общественного напряжения, на основе чего реально выработать варианты стратегии государственного развития, прогнозировать течение внутри- и внешнеполитических тенденций и корректировать механизмы формирования гражданского общества.*

Ключевые слова: *историко-культурный контент, тематический диапазон, содержательное наполнение, медиапространство.*